

Ekologinen kestävyys

Ekologinen
kestävyys

POLKUKARTTA

Koulutusta kestävään huomiseen

Opetusmateriaalin kuvaus

Tavoite:

Tutustutaan kestävyys-käsitteeseen ja YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin (Agenda 2030).
Tutustutaan ns. donitsimalliin, jossa ekologista ja sosiaalista kestävyyttä tarkastellaan yhdessä.
Tutustutaan ekologisen kestävyuden osa-alueisiin ja planeetan rajoihin eli ekologiseen kattoon.
Tutustutaan sosiaaliseen perustaan eli sosiaalisen kestävyuden eri osa-alueisiin.
Pohditaan kestävän kehityksen tavoitteita ja keskeisiä toimintatapoja kestävyuden edistämiseen.

Sisältö:

Materiaalissa (ppt) tutustutaan siihen, mitä on kestävyys ja mitkä ovat YK:n kestävän kehityksen tavoitteet. Tutustutaan myös planeetan rajoihin ja sosiaaliseen perustaan ns. donitsimallin avulla. Tehtävä kestävän kehityksen tavoitteista.

Kohderyhmät:

Toinen aste (tutkintoon valmentava koulutus TUVA)

Lisenssiehdot

Tämä teos on lisensoitu Creative Commons Nimeä-EiKaupallinen-JaaSamoin 4.0 Kansainvälinen -lisenssillä.

Kestävyyden perusteet

YTT Miikka Salo ja FT Mikael Puurtinen

JYU.WISDOM

GRADIA

jamk | Jyväskylän ammattikorkeakoulu

poke
POHOISEN KESKI-SUOMEN
AMMATTIOPISTO

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Diasettiin liittyvä video

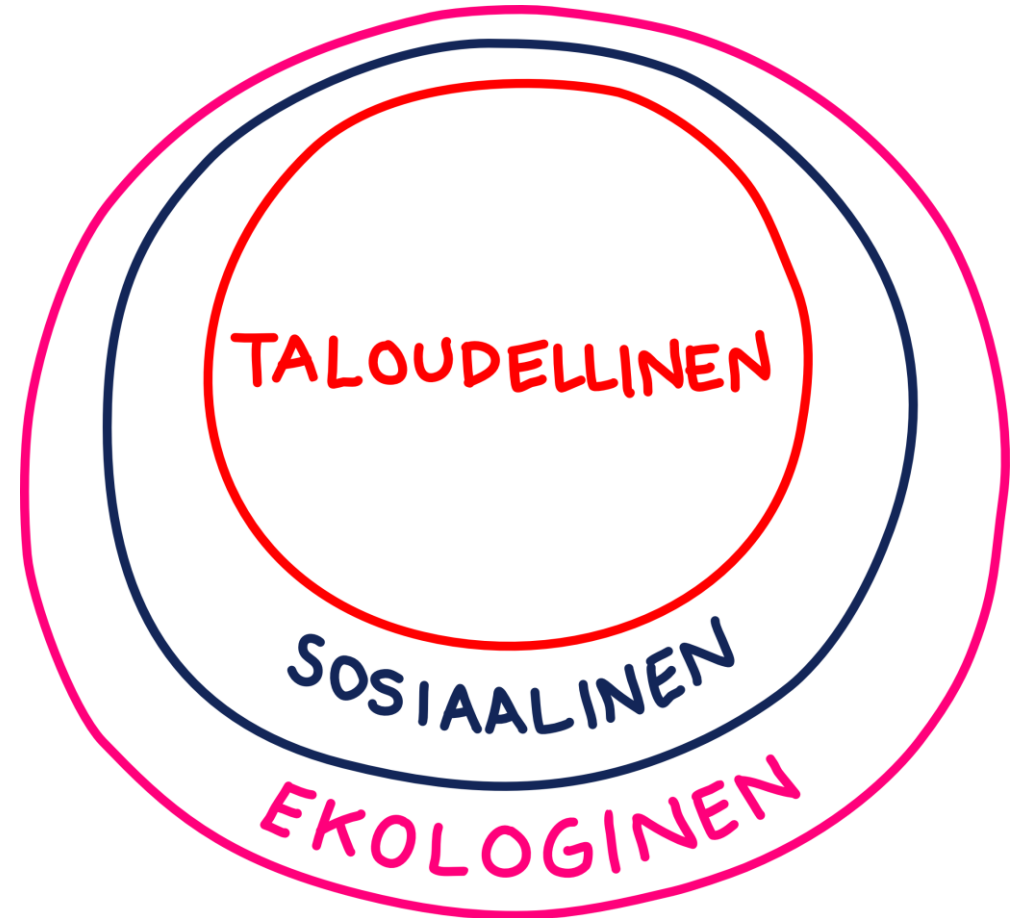
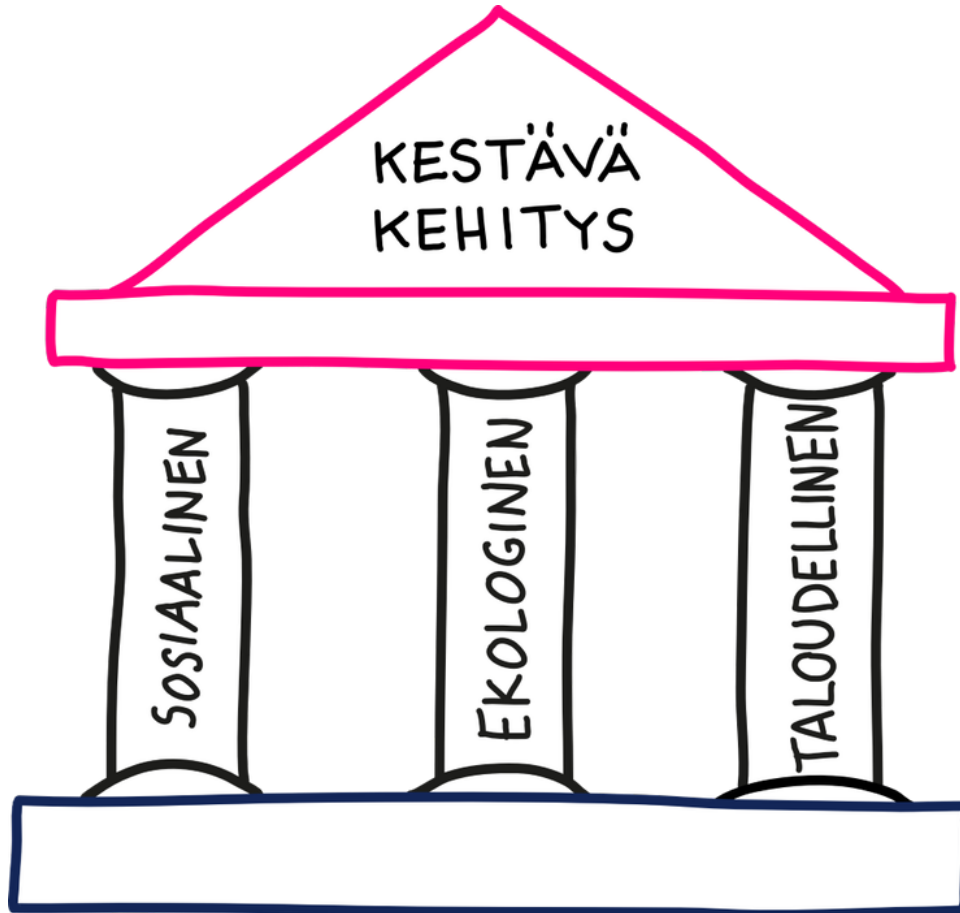
Donitsitalous: <https://m3.jyu.fi/jyumv/ohjelmat/science/muut/polku-2.0/vastuullisuus-yrityksen-arjessa-verkkototeutuksen-tallenteet/recording-04-07-2023-09.15>

Mitä kestävyys on?

"Kestävä kehitys on kehitystä, joka tyydyttää nykyhetken tarpeet viemättä tulevilta sukupolvilta mahdollisuutta tyydyttää omat tarpeensa."

- Brundtlandin komissio vuonna 1987 -

Kestävän kehityksen kolme ulottuvuutta

YK:n kestävä kehityksen tavoitteet, Agenda2030

KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEET

[Agenda 2030 kestävä kehityksen tavoitteet -
Ulkoministeriö \(um.fi\)](https://www.un.org/sustainabledevelopment/)

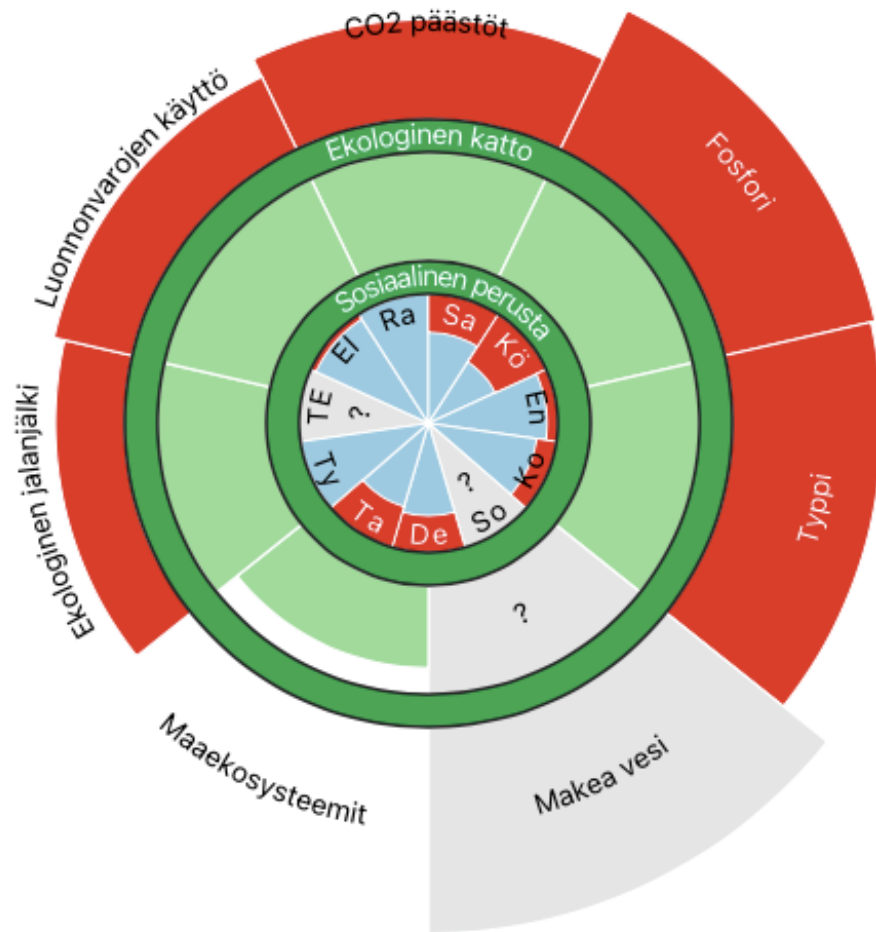
<https://www.un.org/sustainabledevelopment/>

Kestävän kehityksen "hääkaku"

<https://www.stockholmresilience.org/research/research-news/2016-06-14-how-food-connects-all-the-sdgs.html>

Sa – Sanitaatio
 Kö – Köyhyys
 En – Energian saatavuus
 Ko – Koulutus
 So – Sosiaalinen tuki
 De – Demokraattisuus

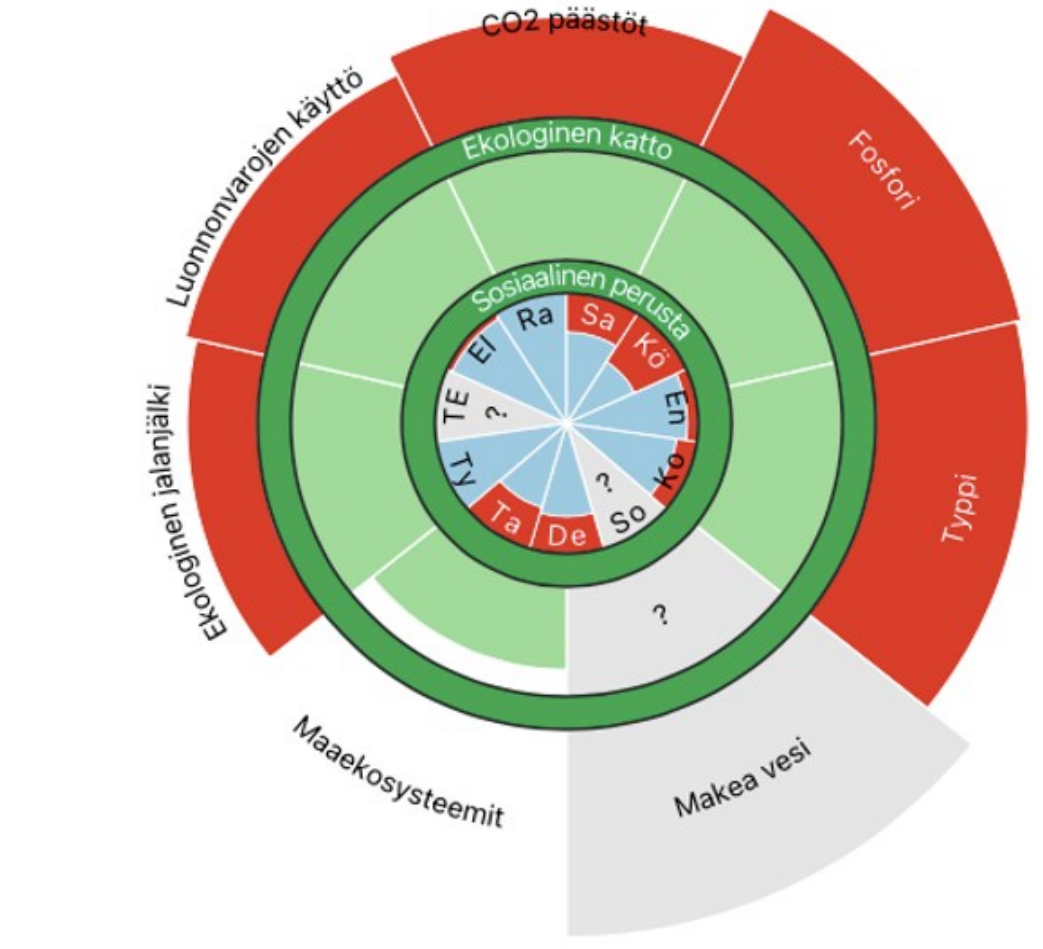
Ta – Tasa-arvo
 Ty – Työllisyys
 TE – Tyytyväisyys elämään
 El – Elinajanodote
 Ra – Ravitseminen

- Maailman tila 2015
- Turvallinen ja reilu tila ihmisen toiminnalle, "donitsitalous"
- Kuinka kaikkien ihmisten tarpeet voidaan täyttää rajallisella maapallolla?
- <https://goodlife.leeds.ac.uk/>

Aineisto ja kuvat:
 Fanning et al (2022) Nat Sust 5: 26-36

Planeetan rajat ("ekologinen katto")

- Ilmastonmuutos: CO₂ 350 ppm (2022: 417 ppm)

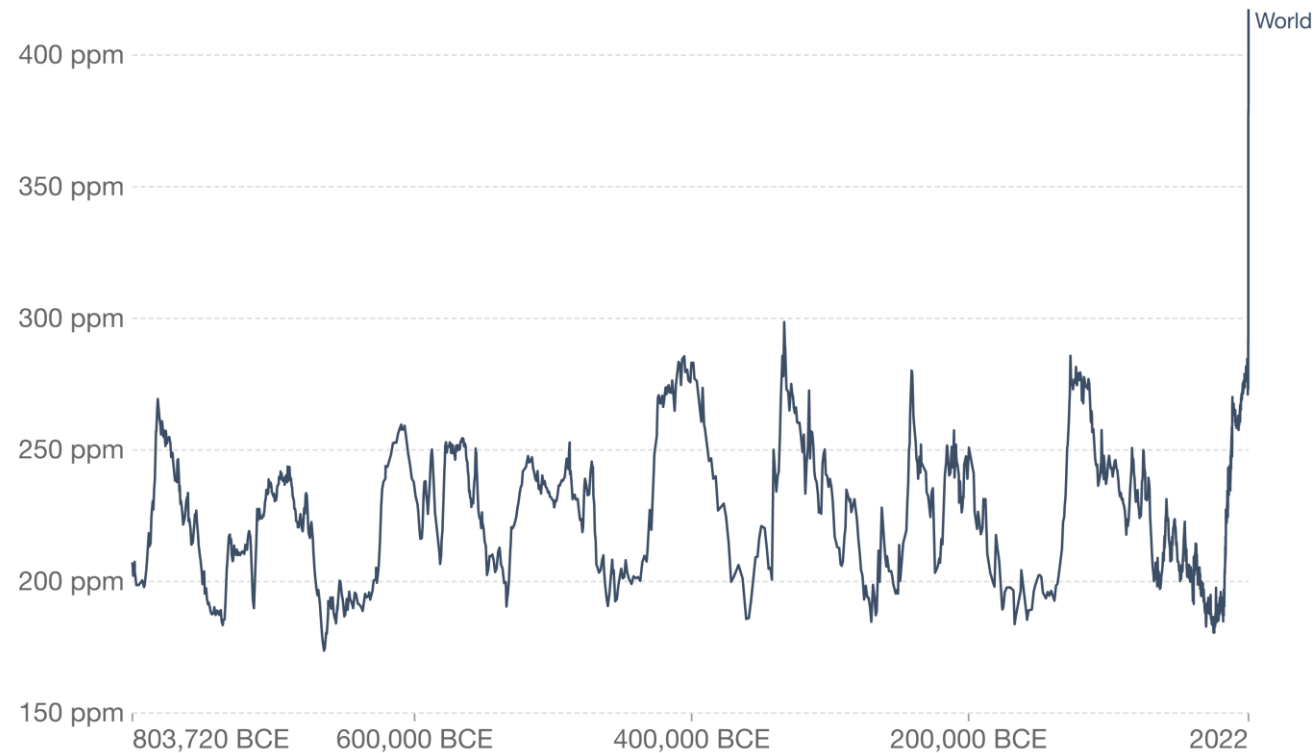

Hiilidioksidipitoisuus on räjähtävässä kasvussa

Global atmospheric CO₂ concentration

Atmospheric carbon dioxide (CO₂) concentration is measured in parts per million (ppm). Long-term trends in CO₂ concentrations can be measured at high-resolution using preserved air samples from ice cores.

Our World
in Data

Source: National Oceanic and Atmospheric Administration (NOAA)

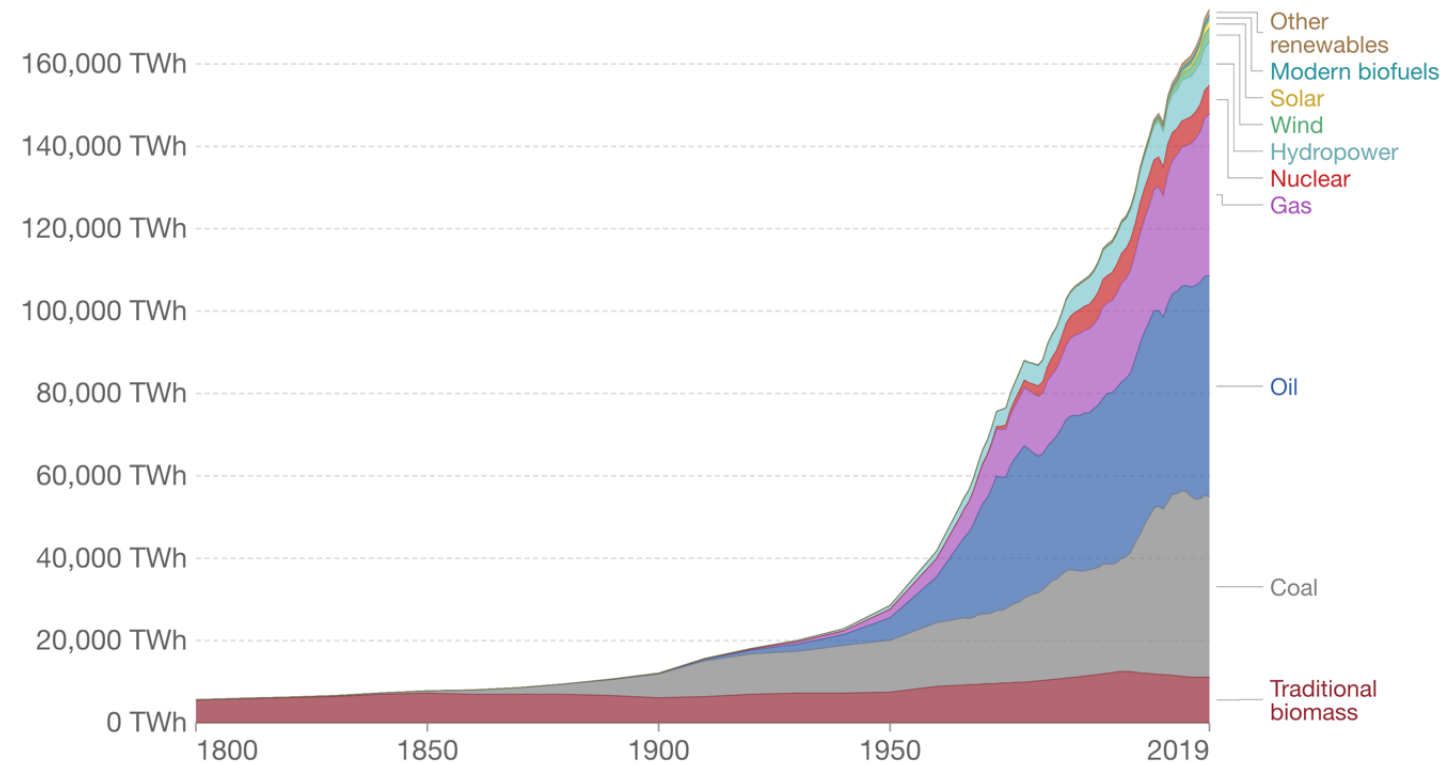
CC BY

Energian kulutus kasvaa

Global primary energy consumption by source

Our World
in Data

Primary energy is calculated based on the 'substitution method' which takes account of the inefficiencies in fossil fuel production by converting non-fossil energy into the energy inputs required if they had the same conversion losses as fossil fuels.

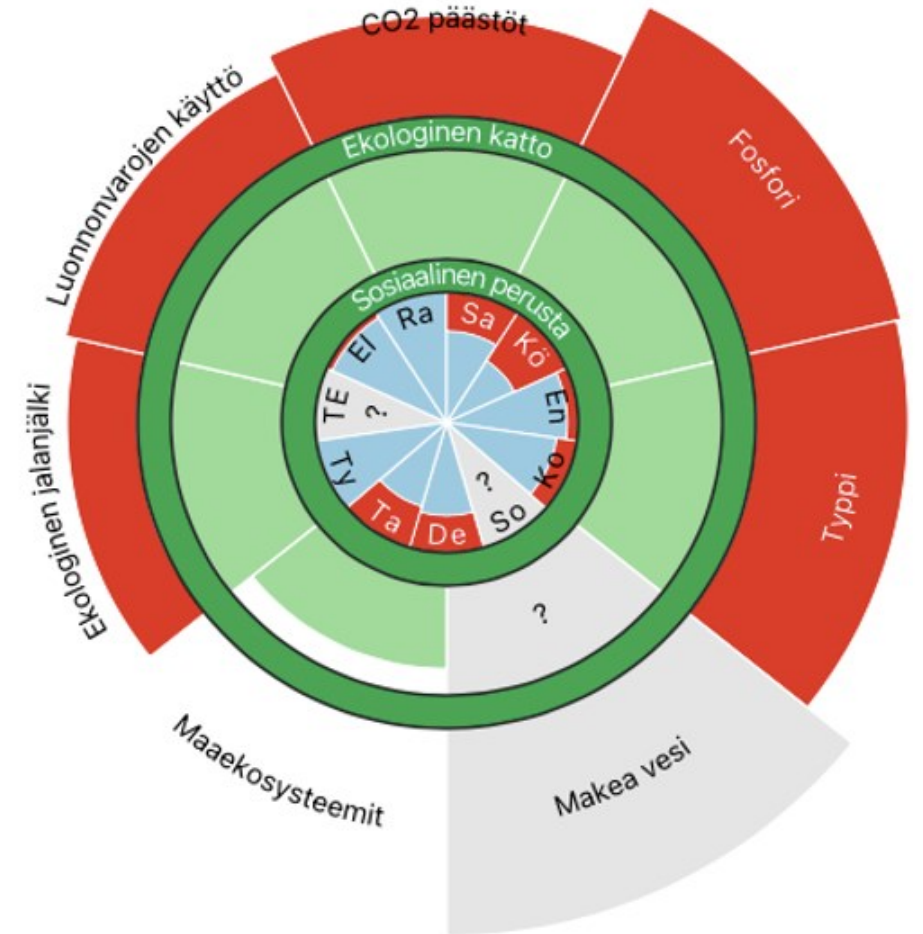

Source: Vaclav Smil (2017) & BP Statistical Review of World Energy

OurWorldInData.org/energy • CC BY

Planeetan rajat ("ekologinen katto")

- Ilmastonmuutos: CO₂ 350 ppm (2021: 412 ppm)
- Luonnonvarojen käyttö → mineraalien, polttoaineiden ja biomassan kulutus
- Typpi ja fosfori → vesistöjen rehevöityminen ja happikato
- Makea vesi → jokien kuivuminen, kastelu- ja juomaveden loppuminen
- Maaekosysteemit → maan käyttö ihmisen tarpeisiin
- Ekologinen jalanjälki → maapallon ekosysteemien kuormittuminen
- Noin miljoonaa eliölajia uhkaa sukupuutto
- Merten kalakannat ovat maksimaalisesti kalastettuja/ylikalastettuja
- Ympäristön kemikalisoitumisen riskit

Sosiaalinen perusta

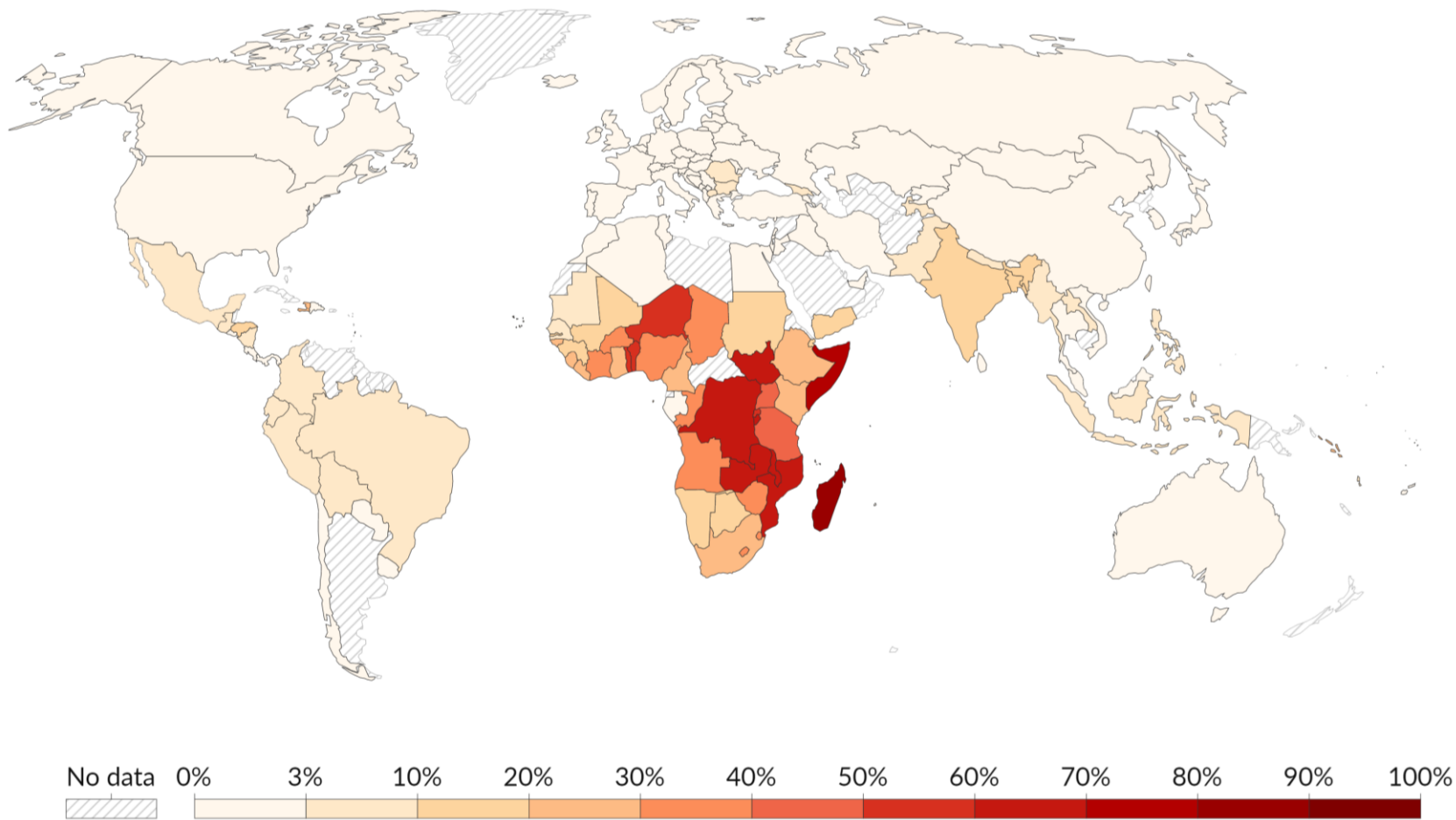

Sa – Sanitaatio
Kö – Köyhyys
En – Energian saatavuus
Ko – Koulutus
So – Sosiaalinen tuki
De – Demokraattisuus

Ta – Tasa-arvo
Ty – Työllisyys
TE – Tyytyväisyys elämään
EI – Elinajanodote
Ra – Ravitsemus

- Globaalisti tarkastellen viime vuosikymmeninä ihmisten elinolosuhteissa on tapahtunut huomattavia parannuksia.
- Ruokaturva on parantunut, puhdasta vettä ja kelpollista sanitaatiota, energiaa, koulutusta ja terveydenhuoltoa on saatavilla yhä useammalle.
- Mutta kehitys on epätasaista.

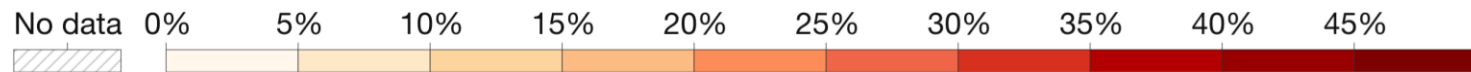
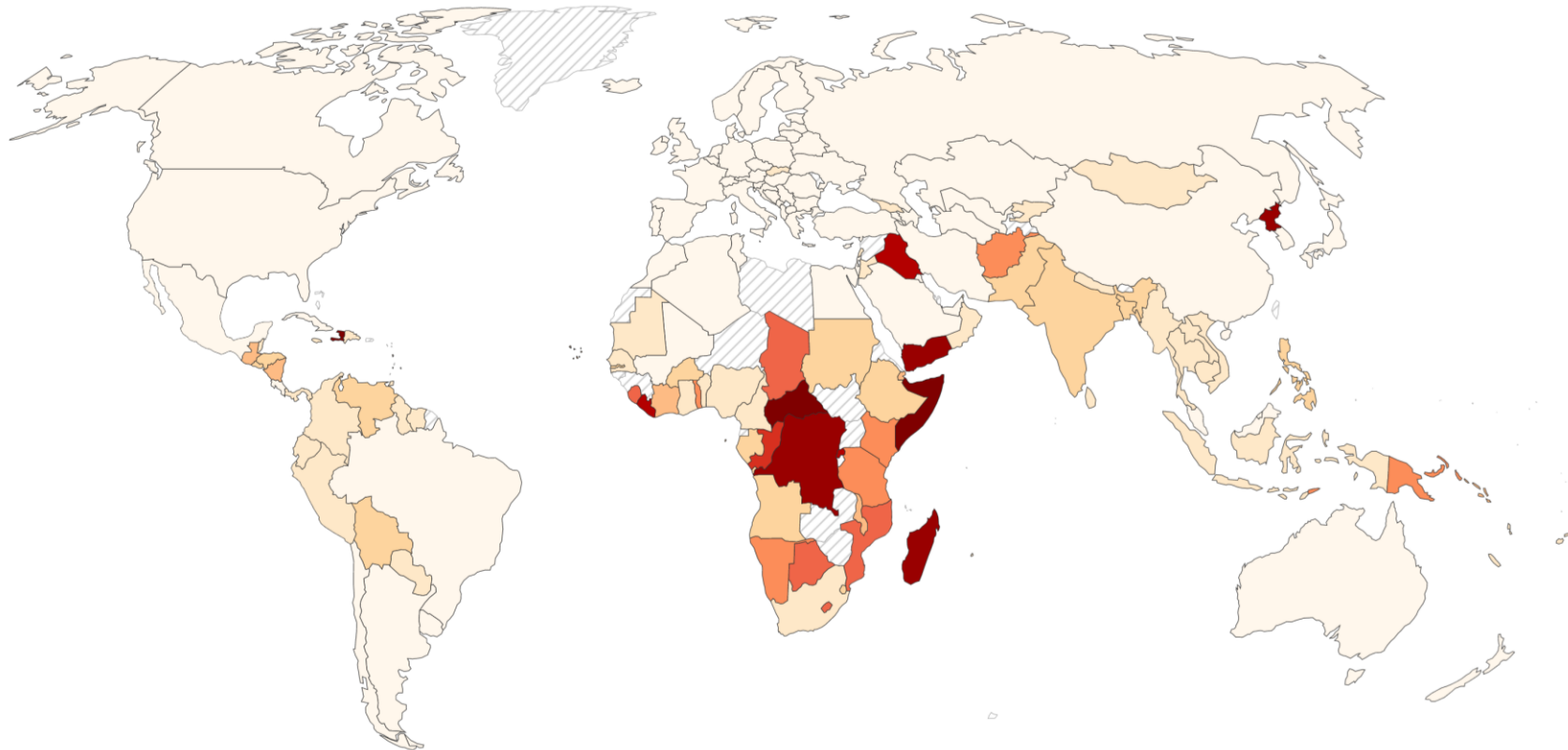
Äärimmäinen köyhyys

Our World
in Data

Aliravitsemus

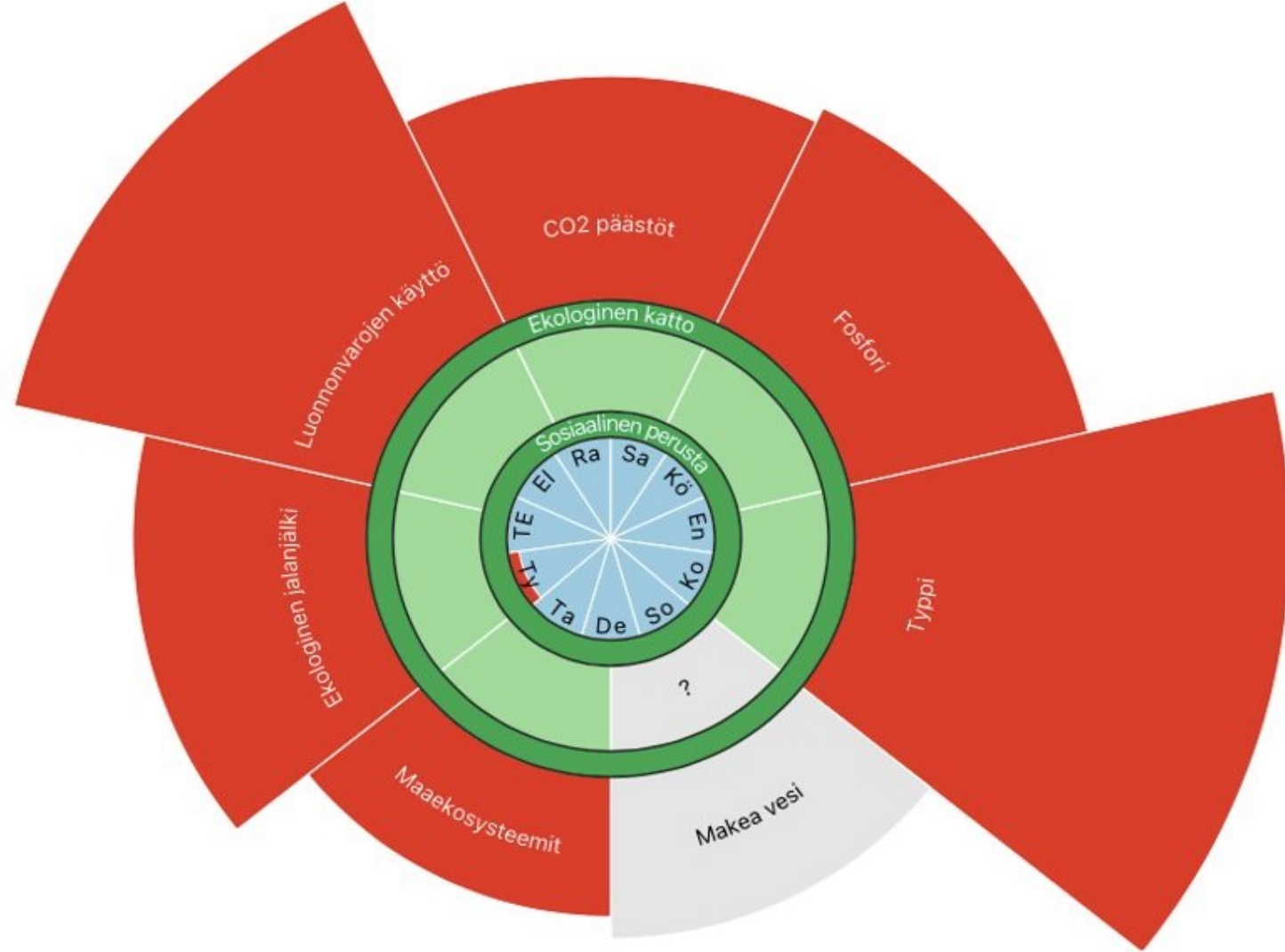
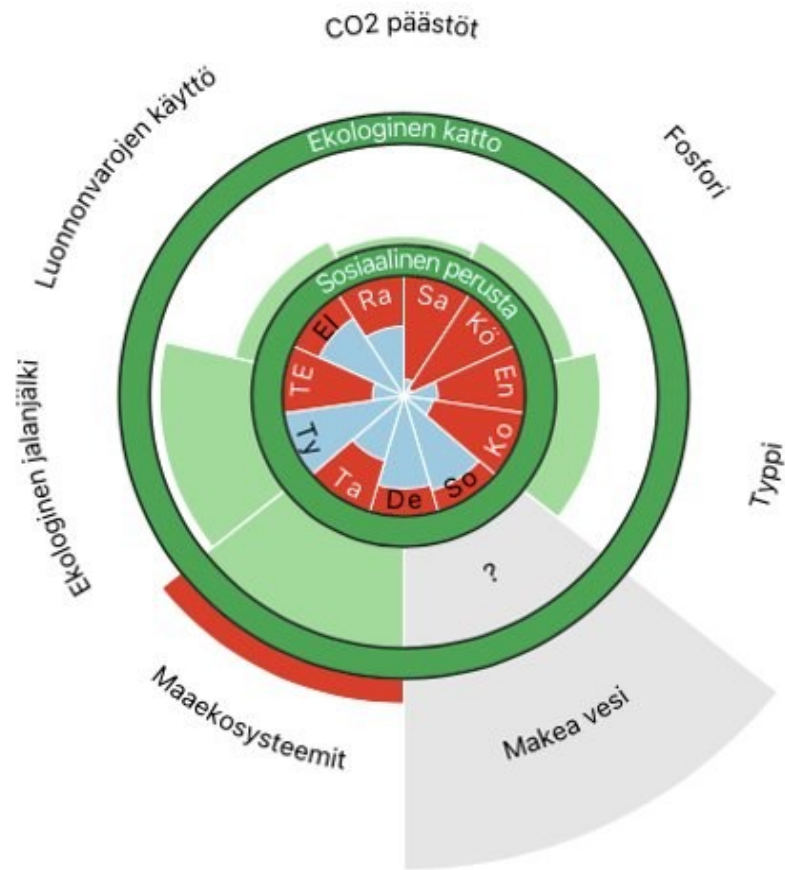

Our World
in Data

Tansania

Suomi

Tehtävä 1.

- Valitse kestävän kehityksen tavoitteista kolme itsellesi tärkeää tavoitetta.
- Pohdi, miksi nämä tavoitteet ovat sinulle tärkeitä.
- Keskustelkaa pienessä ryhmässä esiin tulleista ajatuksista.
- Miten itse voisit edistää tavoitteiden toteutumista?
- Mitkä kestävän kehityksen tavoitteista tulivat valituiksi? Jakakaa koko ryhmälle omat valintanne.